UDVIKLING

TIDSSKRIFT OM UDVIKLINGSHÆMMEDE

NR. 3, 3. KVARTAL 2007

UDVIKLING

TIDSSKRIFT OM UDVIKLINGSHÆMMEDE

ISSN 0905-7412

Abonnement - kursussekretariat og information:

Udvikling
Sekretariatet
Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens
Telefon 64 71 59 93
Fax 64 71 59 92
E-mail: udvikling@nypost.dk
Abonnement 2007 - fire tidsskrifter
Pris: 430,- kr. inkl. moms

Redaktion:

Udvikling,
Falkensteenvej 1A, Gerlev, 4200 Slagelse
Redaktør Hans Christian Hansen
Hjemmeside: www.udvikl.dk

Layout og korrektur:

Hans Christian Hansen.

Redaktionsmedlemmer:

Hans Christian Hansen (ansvarshavende)
Lisbeth Bruus-Jensen
Henning Jahn
Michael Henriksen
Ib Poulsen

Oplag:

1.000

Udgiver:

UDVIKLING i samarbejde
med Socialt Leder Forum.
Forretningsfører Henning Jahn
Haldager Mark Vej 22
4250 Fuglebjerg

Sats og tryk:

Jannerup offset a/s, Slagelse.

Forsiden:

Blocart kørsel på
Rømøs brede strande
er én af sommerhøjskolen
Å-Strands aktiviteter.

Tidsskriftet Udvikling udkommer fire gange årligt med artikler om arbejdet for udviklingshæmmede.

Udvikling blev startet i 1990 som et forsøg på at få lidt mere gang i erfaringsudvekslingen om det praktiske pædagogiske arbejde for udviklingshæmmede og interessen viste sig så stor at der var basis for at fortsætte tidsskriftet.

Artikler fra dig modtages med glæde og gerne med masser af illustrationer. Artikler bedes sendt til redaktionen i en papirudgave og på diskette. Teksten skal være Word og indskrevet i ensartet skrifttype og størrelse, for det letter arbejdet, når vi skal lave layout.

Fotos, der fremsendes sammen med artikler, skal være originalbilleder på fotopapir, og illustrationer bedes ligeledes leveret i originaludgave.

Send straks din artikel til:

Udvikling
Falkensteenvej 1A, Gerlev, 4200 Slagelse

Besøg også vores hjemmeside
www.udvikl.dk

UDVIKLING er dit blad,
så send dit indlæg.

Indhold

Fra sommerkoloni til sommerhøjskole s. 4
Af Tom Juul Hansen

Den alternative kvalitetsreform – et nyt netværk s. 8
Af Peter Engellert Petersen og Jørn Foss

Pædagogisk ledelse – en hjertesag s. 13
Af Lisbeth Bruus-Jensen

Sjællandsfestivalen 1987-2007 s. 15
Af Flemming Hansen

Udviklingshæmmede som frivillige besøgsvenner s. 19
Af Gerd Angsburg

Fra kuvøse til markedsplads s. 21
Af Per Roholt

Aktivitetscenter sætter fokus på arbejdsglæden s. 26
Af Sanne Jensen

Grand Prix for handicapbands s. 30
Af Marianne Hammild Laursen og Torben E. D. Pedersen

Appetitvækkeren s. 31
Af Hans Christian Hansen

Fra sommerkoloni til sommerhøjskole

Af forstander Tom Juul Hansen, Lindebjerg, Fyn.

Det er i år 15 år siden Fælleshuset på Å-Strand på Vestfyn holdt den første sommerhøjskole for udviklingshæmmede og meget er sket siden.

Det hele startede for 17 år siden hvor en aktiv kreds af pædagogstuderende, pædagoger og to forstandere dannede en skolekreds med det mål at få etableret en højskole for udviklingshæmmede i Odense. Trods ihærdigt benarbejde, hjælp fra Mogens Seider, daværende næstformand i Socialpædagogernes Landsforbund, frivilligt projektarbejde af arkitekt og revisor og sluttelig besøg i undervisningsministeriet, måtte vi opgive at etablere en ægte højskole målrettet gruppen af voksne udviklingshæmmede.

Det startede med læsning af en annonce vedrørende salg af en gammel feriekoloni på Å-Strand til en pris af knap en halv million. Huset var på godt 300m2, nedslidt men beliggende på tre sammenhængende strandgrunde med fri havudsigt over en stor fredet strandeng.

Jeg kontaktede mine kolleger i det vestfynske område og forstander Ib Poulsen, dengang Minibo i Odense var straks med på ideen om køb af huset til ferie og kursusformål.

Vi oprettede derefter foreningen Fælleshuset Å-Strand og indsamlede på rekordtid 80.000 kroner til udbetaling på huset, da ejerkredsen blev ret bred, cirka 300 medejere, pårørende, personale, foreninger og botilbud.

Købet af huset gav os mulighed for at realisere drømmen om et højskolelignende tilbud til voksne udviklingshæmmede, uanset bopæl og funktionsniveau.

Sommerhøjskolen har alle årene udbudt seks til otte emneuger og i de senere år også aldersbestemte uger særligt rettet mod helt unge samt seniorer.

Kvaliteten i tilbudet har hele vejen igennem været stigende, dels i kraft af renovering af og tilbygning til Fælleshuset, der nu er på 425m2, handicapegnet og velindrettet til formålet.

Ugelederne har i en årrække været gennemgående, hvilket dels har øget kvaliteten, og så er der lagt vægt på skriftlighed og dokumentation i form at udsendt dagprogram for den enkelte emneuge til alle kursister og efterfølgende foto dokumentation af ugen, oftest i form af en dvd.

For mange udviklingshæmmede er en emneuge på Å-strand blevet et must og en årligt tilbagevendende begivenhed, men også mange nye kursister fra større dele af landet er kommet til.

Der har i de sidste 15 år deltaget 3000 personer, altså et snit på 200 personer årligt.

Det tal holder også i år hvor godt 200 personer deltager / har deltaget i emneugerne.

Lidt om ugerne:
I år var uge 27 en ungdomskulturuge med et højt aktivitetsniveau blandt andet Vild med dans med professionel danseundervisning, gocart kørsel, ridning, Blocart kørsel på Rømøs brede strande, speedbådssejlads, bokseundervisning, karoke og diskotek.

Uge 28 var en ældreuge med temaet: Fynsk natur og seværdigheder suppleret med skulptur og maleri, blomsterdekorationer, madlavning med friske lokale råvarer samt stor bagedag.

Uge 29 havde temaet: Sommer ved havet og blev årets "bestseller" med mere end 50 tilmeldinger, hvorfor ugen blev gennemført 2 steder. På Å-Strand på Vestfyn og Nordfyns Folkehøjskole i Harritslev ved Bogense.

Uge 30 havde som i de sidste tre år temaet: Spejder for en uge og havde alle pladser besat.

Uge 31: Sejlads – fiskeri og vandsport gennemføres også med alle pladser besat. Der fiskes, sættes garn, sejles i smakkejolle og i en lejet jagt hvor der overnattes ombord i sønderjysk havn. Der tilbydes vandsport med og efter en stor speedbåd. Så er man til vand, er det ugen.

Sluttelig har vi som vanligt sociale kulturuger i den lille by Polis på Cypern arrangeret i samarbejde med en forstander fra Lindebjergs venskabsinstitution i Nicosia.

Som noget helt nyt har sommerhøjskolen Å-Strand i år tilrettelagt og gennemført alle Å-Strand ugerne i tæt samarbejde med Nordfyns Folkehøjskole.

Alle ugerne har været annonceret i højskolernes fælleskatalog og de første dage i hver emneuge er startet på Nordfyns Folkehøjskole, hvor højskolens personale har stået for undervisningen og underholdningen.

Når Nordfyns folkehøjskole blev samarbejdspartner skyldes det dels mit kendskab til skolen gennem bestyrelsesarbejde, samt det at højskolen tænker og handler inkluderende.

Der har i årevis, med succes, været udviklingshæmmede kursister på skolen sammen med danske og især mange udenlandske kursister fra hele Europa samt Japan.

Nordfyns Folkehøjskole har også udviklet et særligt ungdomskulturprogram/kursus for unge på Lindebjerg. Kurset skal gennemføres i foråret 2008 i forbindelse med indvielse af et ungdomshus.

Da udgangspunktet for køb af Fælleshuset og opstart af Sommerhøjskolen Å-Strand var ønsket om at tilbyde udviklingshæmmede højskoletilbud i lighed med andre borgere, er det naturligt, at Nordfyns Folkehøjskole nu går fra, at være medarrangør til i 2008 helt at overtage drift og tilrettelæggelse af højskole uger på Å-Strand.

Bestyrelsen for Fælleshuset overdrager drift, brug og udlejning af huset til højskolen, foreløbig på aftalt åremål med forpligtelse til at etablere relevante sommerhøjskole og andre kurser for udviklingshæmmede.

Den nuværende kreds af ugeledere vil stå til rådighed i nødvendigt omfang, men ellers er historien for mig som H.C. Andersens Den grimme ælling, at fra at være en koloni med højskolelignende aktiviteter blev Sommerhøjskolen Å-Strand efter 15 år endelig til en rigtig højskole.

Yderlige oplysninger:
Forstander Tom Juul Hansen
Tlf: 63 43 02 22
Mobil: 29 49 38 40
E-mail:tjhan@assens.dk
web: www.lindebjerg2-12b.dk
www.bosted.net

blokart

Den alternative kvalitets-reform - et nyt netværk

Af Peter Engelbert Petersen, pædagogisk leder på TV-Glad og Jørn Foss, konsulent på TV-Glad

Dokumentarfilmen "Er du åndssvag", fik stort set alle danskerne op af stolene. Alle var enige, om at det var forfærdelige optagelser og noget måtte gøres. For et kort øjeblik var de udviklingshæmmede blevet en folkesag og der var ingen grænser for hvad der skulle gøres hellere i dag end i morgen. Indignation, vrede, skuffelse og forargelse prægede debatten, men også en lang række seriøse løsninger, ideer og gode råd kom på banen. Men i dag et halvt år senere er det som om luften er gået ud af ballonen. Ingen kan med sikkerhed sige, at det vi så på tv ikke ske den dag i dag. Derfor var vi en stor gruppe af forskellige organisationer og enkeltpersoner der mødtes på Tv-Glad i København den 30. maj 2007 for at etablere et landsdækkende netværk med det overordnede formål, at sikre: Livskvalitet, ytringsfrihed, udvikling og borgerrettigheder for alle - også de udviklingshæmmede

Det næstbedste er ikke godt nok

Det danske samfund skal måles på hvordan det behandler de udviklingshæmmede og andre udsatte grupper. TV2's skjulte tv viste, at der er et godt stykke vej endnu. Det er sjældent, at de udviklingshæmmede livsvilkår er på den folkelige eller politiske dagsorden. Når det endelige sker, er det alt for ofte på grund af skandaler, magtanvendelse og omsorgssvigt.

Handicapområdet har været næsten fraværende i den politiske og samfundsmæssige debat de sidste mange år. Bortset fra den 13. februar 2007. Det har været vanskeligt at skaffe lydhørhed for, at også dette område fordrer politisk bevågenhed på alle niveauer i lighed med ældre og børn og unge området. Dette kan ikke mindst illustreres af det manglende fokus på handicapområdet i debatten om strukturreformen og regeringens kvalitetsreform. Området er ikke til stede, når de store reformer diskuteres. Det vil vi forsøge at ændre.

De gode historier er der mange af

Netværket vil gerne sætte de gode historier, aktiviteter og projekter der præger området i disse år på den politiske, folkelige og faglige dagsorden. Ikke fordi vi vil skjule og accepterer de overgreb der igennem hele "åndssvageforsorgens" historie har præget området. Men fordi dialog, synlighed, åbenhed, ærlig information, udvikling og fornyelse indenfor området ikke må stoppe. En kontinuerlig og vedvarende dynamisk proces der vil kunne gavne de udviklingshæmmede, som er netværkets hovedpersoner. Ikke mindst nu er det nødvendigt, hvor mange politikere og offentligheden er begyndt at slappe af og er optaget af andre aktuelle sager. Der er sket det vi havde frygtet, at der kun bliver gennemført nogle kortsigtede kosmetiske initiativer som f.eks. fyringer, mere kontrol, tilsyn og mindre kurser og temadage. Meget tyder på, at man undlader at igangsætte nogle langt mere gennemgribende langsigtede økonomiske, faglige, organisatoriske og uddannelses- og holdningsmæssige tiltag. Det er vigtigt, at vi ikke taber pusten, men tværtimod sikrer en vedvarende og fremadrettet dialog med henblik på at vi ikke bliver vidne til nye tilsvarende sager i fremtiden.

Vi må ikke holde historierne hverken de gode eller dårlige for os selv. Vi skal have en langt mere åben og udadvendt dialog med omverden.

Åbenhed og større synlighed kan være vejen til at offentligheden påtager sig et større medansvar og engagement for at udviklingshæmmede borgere i praksis får de samme rettigheder, respekt og ytringsfrihed som alle andre borgere i samfundet. Hvilket lovgivningen klart foreskriver. Reaktionerne på tv-udsendelse viste, at den danske befolkning ønsker bedre vilkår for de udviklingshæmmede.

De mange veje til målet

Netværket skal formidle, udvikle og koordinere de mange kon-

Blandt oplægsholderne var Birgit Kirkebæk.

struktive aktiviteter og projekter der foregår i hele landet. Vi skal have et landsdækkende netværk, der kan sætte fokus på hvordan vi i fremtiden kan sikre udvikling, fornyelse og livskvalitet for alle udviklingshæmmede. Hvordan arbejder man på forskellige bosteder, aktivitetscenter og arbejdspladser med at virkeliggøre servicelovens mange vigtige mål og intentioner? En skræmmende undersøgelse har vist at rigtig mange medarbejdere ikke kender serviceloven og mange mener den er urealistisk. Alt for mange steder lever serviceloven ikke op til intentionerne om brugerindflydelse, kompensation for handicap og ansvar for eget liv i forhold til de evner borgerne har. Hvordan sikrer man rundt omkring i Danmark i praksis uddannelse og arbejde til udviklingshæmmede, der tager udgangspunkt i borgernes egne ønsker og behov? Hvordan modvirker man konkret at institutionsnissen flytter ind i de udviklingshæmmede boliger, arbejdspladser m.v.? Hvordan sikrer man i praksis et liv med ligeværdige relationer - uden magtanvendelse? Vores fokus er alle handicapgrupper også de mest funktionshæmmede, som ofte bliver svigtet på grund af manglende teori, forskning og metodeudvikling, samt overleverede og sejlivede myter om hvem de udviklingshæmmede er.

Fortidens myter om udviklingshæmmede i nutidig iscenesættelse

I netværket har vi fået et spændende oplæg af Birgit Kirkebæk om myter og antimyter i synet på udviklingshæmmede. Her er nogle få statement fra hendes spændende oplæg:

En myte er f.eks. når man opfatter udviklingshæmning som en objektiv forekomst, som sidder indeni den enkelte ramte. Hvor hans eller hendes adfærd og fremtrædelsesform er uafhængig af omgivelser og miljø. En anden myte er, at man kan opdele udviklingshæmmede i "gode" og "dårlige" tilfælde. De dårlige forstår ingenting, de føler ingenting, er uden sprog og skal hjælpes med alt. Mytens konsekvens er at de "dårlige" kan vi ikke stille andet op med end pasning og pleje, samt at der er mennesker der kræver hjælp og støtte i alle forhold.

Den sidste myte hun fremhævede, var at udviklingshæmmede kan beskrives kollektivt i forhold til, hvad der karakteriserer den enkelte diagnose.

Birgit Kirkebæk fremhævede herefter følgende antimyter.

Udviklingshæmning er ikke en objektiv forekomst, men et begreb hvis afgrænsning ændrer sig afhængig af historiske perioder, den aktuelle diskussion, videns og holdningsudvikling.

Udviklingshæmning kan være et medfødt vilkår, men den pågældende adfærd og fremtrædelsesform er afhængig af, hvilken kvalitet omgivelserne og miljø har med hensyn til at befordre nære relationer, tilbud i hverdagen og individuel sethed, samt at udviklingshæmmede ikke kan opdeles i "gode" og "dårlige" tilfælde med forskellige krav på omsorg, behandling, undervisning og oplæring, fordi:

- alle mennesker er ligeværdige.
- alle har krav på omsorg.
- alle mennesker kommunikerer.
- alle mennesker kan lære.

Den sidste antimyte var, at udviklingshæmmede er stærke mennesker, der behøver hjælp og støtte til det, de ikke selv magter på grund af deres handicap. Udviklingshæmmede søger dels at overvinde de kommunikative vanskeligheder,

En stor gruppe af forskellige organisationer og enkeltpersoner mødtes på Tv-Glad i København den 30. maj 2007 for at etablere et landsdækkende netværk med det overordnede formål, at sikre: Livskvalitet, ytringsfrihed, udvikling og borgerrettigheder for alle - også de udviklingshæmmede.

de møder i forhold til omgivelserne, dels de myter deres handicap bliver belagt med

Birgit Kirkebæk sluttede med at fastslå, at hvis man vil arbejde antimytisk krævede det som et mindstemål:

- At vi forstår udviklingshæmning som et vilkår, ikke som en prognose
- At vi forstår relationen som den betydningsbærende enhed i udvikling af det gode liv
- At vi forstår personen som noget andet og mere end diagnosens kollektive beskrivelse
- At vi forstår styrke som andet end intellektuel og fysisk perfektion
- At vi forstår læring som livslang udviklingsmulighed for alle
- At vi forstår talentudvikling og kreativ udfoldelse som en del af det gode liv
- At vi forstår, at "de Andre" også er os selv.
- Det er ikke et "os" og "dem", men et vi

Dette oplæg synes vi lægger en god ramme for hvad det er for myter og antimystisk arbejde som netværket skal formidle, beskrive og udvikle med henblik på at udvikle individuelle veje og relationer så den enkelte udviklingshæmmede kan få sit helt unikke liv. Der er ikke behov for skabelonagtige løsninger.

Hvorfor et netværk?

På TV-Glad var tv-medarbejderne meget rystet over udsendelsen og allerede på vores morgenmøde den 14. februar 2007 kom der mange reaktioner fra såvel teknikerne som medarbejdere (de udviklingshæmmede) om at vi må gøre noget. Man skulle tro, at det var en udsendelse fra det forrige århundrede. Mange kunne fortælle om lignede historier. TV-Glad's politiske reporter Jan Jensen fortalte efterfølgende på netværksmødet hvordan han havde reageret på "Er du åndssvag". Han var rystet og kender mange som har oplevet den "gamle" åndssvageforsorg, som han bl.a. har interviewet. Han mente at man skulle satse på en mere grundig specialisering og uddannelse af de medarbejdere der skal arbejde med udviklingshæmmede. De får i dag en alt for kort uddannelse. Men det er også vigtigt, at det er personer der anerkender og er gode til at støtte og samarbejde med os og de skal kunne li' og formå at respektere os. Jan havde endvidere en aftale om, at han skulle besøge og gennemføre et interview med folk fra Strandvænget. En anden og ligeså vigtig reaktion fra en af tv-medarbejderne var dog, at få beskrevet "de gode historier". Flere mente at det var meget vigtigt, at få fortalt om alt det gode – der også sker, men som man aldrig hører om!

Disse og alle de andre reaktioner der prægede alle medier og organisationer i ugerne efter gjorde at vi udsendte en invitation til en lang række enkelt personer, organisationer, bosteder m.v. Reaktionen var overvældende alle var positive og ville være med.

En erfarings- og synlighedsevent

Er en af de konkrete ideer som netværket ønsker at iværksætte i 2008. Der kom rigtig mange gode og spændende forslag på bordet den 30. maj. Vi vil i overskriftsformer beskrive nogle af forslagene som vi vil arbejde videre med. På vores arbejdsgruppemøde den.15. august vil vi prioritere og udarbejde et forslag til handle- og aktivitetsplan.

Alle ideer og forslag er i spil. Alle kan byde ind uanset om du er med eller ikke er med i netværket. På netværksmødet var der konsensus om, at vi skal gennemføre en stor offentlig begivenhed hvor vi synliggør hvad der gøres og kan gøres for, at alle udviklingshæmmede får et godt liv. Vi skal præsentere en mangfoldig vifte af alt det spændende der sker – netop nu! Samt fremlægge nye projekter, faglige dilemmaer, metoder og teorier. Men det skal også være et møde med arbejdende værksteder, musik, dans, teater mm. En stor synligheds-, erfarings- og formidlingsevent i 2008. Hvis det er muligt en ny årlig tilbagevendende begivenhed.

Et andet forslag var, at vi skal indsamle og beskrive de gode historier fra området i en spændende og narrativ form, samt oprette et erfarings- og dialogforum på Internettet om nye metoder og projekter i arbejdet med udviklingshæmmede. Et sted hvor man kan hente og "download" de gode erfaringer og historier.

Ad hoc netværksgrupper

Et andet forslag der fik høj prioritet var, at der skal skabes organisatoriske rammer for at der kan etableres aktuelle ad hoc netværksgrupper hvor interesserede på tværs af arbejdssted, kommune, region, organisation og bestående af såvel pædagoger, udviklingshæmmede, pårørende, forskere, politikere, seminarielærere, studerende, embedsmænd, kunstner mv. Et netværk hvor interesserede, nysgerrige, eksperter og lægfolk mødes med henblik på, at analyserer, undersøger og beskriver enkelte udvalgte temaer. Efterfølgende udsender netværket materialet til åben dialog og diskussion i det offentlige rum. Det kan ske på alle tænkelige, mulige og umulige måder. På uddannelsessteder, i fagpressen, massemedierne, konferencer, høringer, på nettet mv. Følgende temaer er i spil:

Arbejde og udannelse. Hvorfor, hvordan og hvilke muligheder er der i dag for at de udviklingshæmmede kan få den uddannelse og det arbejde de ønsker? Hvilke projekter, ideer, metoder og teorier arbejdes der med? Hvordan sætter vi mere fart på udvikling af flere forskellige uddannelses- og arbejdsmuligheder for udviklingshæmmede. Så der er en reel ligestilling for alle – også de udviklingshæmmede

Hvordan *undgår og minimerer vi*

Lederen af trekløveren i Ølsted, Lars Bjarne Pedersen.

magtanvendelse og indgreb i borgernes selvbestemmelse.

Udvikling af en kritisk offentlighed. Hvordan skaber vi en engageret, levende og dynamisk offentlig vedvarende interesse og fokus på udvikling af de udviklingshæmmedes borgerrettigheder.

Samarbejde med de pædagogiske seminarier. Der er behov for en offensiv indsats i forhold til de pædagogiske seminarier. De studerende fravælger i dag i stort omfang arbejdet med udviklingshæmmede. Vi må tilbyde kurser og information om hvad der rent faktisk er muligt og sker indenfor området netop nu! Et tilbud som skal målrettes mod underviserne. Men også målrettede initiativer i forhold til de studerende. Det skal gøres attraktivt at arbejde med udviklingshæmmede.

Rekrutteringsproblemet er en tikkende bombe for fremtidens kvalitets- og anerkendende relationsarbejde med de udviklingshæmmede borgere. Hvis der ikke snarest sker en kraftig kvalitets- og uddannelsessatsning på dette område vil det være umuligt at tiltrække kvalificerede medarbejdere til området. Der er stor risiko for at vi får A, B, C og Å institutioner.

En styrkelse af ledelsens pædagogiske og ledelsesmæssige kompetencer

Mange tilbagemeldinger pegede på, at der i de senere år er satset mere på en styrkelse af den administrative og økonomiske styring end på den pædagogisk udviklende og visionære ledelse. Der er mange beretninger om, at ledere er ansat uden kendskab til pædagogik og borgernes behov, samt eksempler på at ledelsen ikke har føling med hvad der rent faktisk foregår på de enkelte afdelinger. Samtidig med mere og mere ekstern styring, evaluering, kontrolforanstaltninger og krav om dokumentation trækker tænderne ud af den faglige kompetente leder.

Lederen af trekløveren i Ølsted, Lars Bjarne Pedersen, havde et plenum oplæg om ledelsens rolle i forbindelse med at undgå at tingene udvikler sig som på Strandvænget, samt vigtigheden af at kunne bryde ind over for andre kollegaer og hans erfaringer fra to års arbejde med deres hvidbog "Sådan gør vi her?" Et oplæg om ledelsens rolle med henblik på at udvikle en sund og god kultur, hvor man som personale opfører sig ordentligt og respektfuldt over for borgerne. En god kultur hvor der er en rimelig beskyttelse af fællesskab mod individ og af individ mod fællesskab, samt hvordan man yder omsorg uden at bruge magt. En kultur hvor man skal kunne tåle at blive "set over skulderen" i det daglige virke, samtidig med at hvis du ikke kan ændre dig, så får du støtte, hjælp og uddannelse.

Etablering af et *udrykningskorps* af professionelle behandlere. Et oprindeligt forslag fra Socialt udviklingscenter (SUS) eller/og at en gruppe (fra netværket) tilbyder at tage ud til kriseramte bosteder og lignende – nogle kaospiloter – som arbejder på forskellige niveauer.

Kan forskning og forskningsmiljøer være til gavn for udviklingshæmmedes hverdagsliv?

Forskning var et andet af hovedemnerne på netværksmødet. Forskeren Kim Rasmussen stillede og besvarede selv sit spørgsmål i sit plenumoplæg. Svaret var et forbeholdent "Ja". Han opstillede en lang række betingelser (visioner) som skulle være opfyldt for, at han kunne svare ja til spørgsmålet.

Nogle af betingelserne var, at forskningen må have "frie" betingelser og ikke været styret af kommercielle interesser (fra fakta til faktura) og skal være baseret på nær dialog og omgang med udviklingshæmmede, deres pårørende og de professionelle. Forskningen må endvidere være flerdimensionel, tværfaglig og eksperimentel/usædvanlig. Forskningen må bidrage til at give udviklingshæmmede en stemme, men uden at forskeren bliver til et ukritisk talerør/"ren" mikrofonholder eller kamera-fører. Desuden understregede han, at der eksister megen god praksis og nyttig viden rundt omkring – men den forbliver ofte lokal. Så hvordan får vi lokal viden til at blive "global-viden"? Normaliserings-politikken havde sin tid.
Nu er nye mål og nye strategier påkrævede hvis man skal de dårlige sider ved udviklingshæmmedes liv, i et "parallel-samfund" eller en "parallel-hverdag", til livs.

Forskeren Kim Rasmussen.

Mark Sonne Nielsen interviewer en af deltagerne i netværksmødet, Saeda Asad.

Det blev i gruppearbejdet forslået, at vi har *brug for forskning,* der kan undersøge og beskrive hvorfor bliver et bo- og servicetilbud et godt og udviklende sted for såvel borgerne som medarbejderne og hvorfor bliver et sted det modsatte. En kortlægning af hvilke elementer der skal være til stede for, at man kan udvikle det gode bo tilbud med den gode anerkendende og respektfulde kommunikation og relation.

Vi ønsker at sætte fokus på hvordan vi kan udvikle *en mere praksis- og anvendelig forskning,* der kan styrke handlingerne i praksisfeltet. Alt for meget forskning, rapporter, evaluering og evidensbaseret forskning kvalificerer og udvikler ikke området, men forskningsmiljøet.

Politiker-netværk

Et andet forslag var at få etableret *et politiker-netværk.* Hvor interesserede lands- og lokalpolitikere kunne få mulighed for at følge området på lidt tættere hold. Et forum for dialog mellem hele området og det politiske system, som ofte bliver forført af her & nu historier og aktuelle skandalesager. Et netværkssamarbejde der skal sikre større kvalitet i de politiske beslutninger indenfor området.

TV-Glad har nedsat en redaktion der i den kommende periode vil sætte fokus på arbejdet med og omkring udviklingshæmmede, via reportager, interview og mediemæssige dokumentarprogrammer. Vi vil opfordre borgere, pårørende og personale til at kontakte TV-Glad hvis de har spændende projekter, udviklingsarbejde m.v. som kunne være interessante at få formidlet
E-mail: langepeter@tv-glad.dk

Netværket er ikke en ny interesseorganisation

Vores ambition er, at være uafhængig af afgrænsede interesser. Vores mission er, at formidle, udvikle og koordinere ny viden der kan sikre at de udviklingshæmmede får alle de rettigheder i praksis, som de har krav på.

Netværkets ambition er at være hurtig, aktuel, smidig, fleksibel og ubureaukratisk.

Den enkelte netværksdeltager bestemmer suverænt hvor meget energi og arbejdskraft han eller hun vil og kan byde ind med.

Netværket er åbent for alle enkeltpersoner og organisationer, som vil arbejde aktivt på at nå netværkets mål.

Hvis du er interesseret skal du blot sende en mail til: foss@post.tele.dk, med dit navn og adresse. Husk mailadresse og et telefonnummer hvor vi kan træffe dig, samt din evt. tilknytning til området. Så vil du få tilsendt yderligere materiale om hvem der er med i netværket, samt flere informationer om netværksmødet den 30. maj 2007 samt plancherne fra oplægsholderne, gruppereferater, beslutningsoversigt og et spørgeskema som du kan sende tilbage hvis du ønsker at deltage i netværket.

Et skævt netværk

Vi er ikke blevet et landsdækkende netværk. Der er kun fire personer fra Jylland, ingen fra Fyn og ingen fra det gamle Storstrøms amt. København dominerer. Vi vil gerne komme mere bredt ud. Flere Københavnere er også velkomne. Gennemsnitsalderen i netværket er også meget høj, den må meget gerne blive sænket betragteligt, da fremtiden gerne skulle blive en større del af netværket :-).

Der må være rigtig mange personer, organisationer, projekter, bo- og aktivitetscentre m.v. der ikke har hørt om netværket og som bare venter på, at få lov til at tilmelde sig for at gøre en koordineret aktiv indsats for de udviklingshæmmede. Hvis du kender nogle, som du mener vil være interesseret, må du meget gerne kontakte dem eller give os deres mailadresse og kort forklare hvorfor du mener de skal inviteres.

Pædagogisk ledelse – en hjertesag

Af aut. psykolog Lisbeth Bruus-Jensen, www.bruus.dk

Ledelse er på sin vis et selvstændigt fag, på den anden side er det ikke uvæsentligt, hvad det er for en ydelse organisationen skal levere. Det er min påstand, at pædagogisk ledelse kræver noget særligt. Man kan ikke lede et sted, der skal skabe udvikling, vækst, liv glæde osv. uden at have hjertet med, af den simple grund, at både leder og personale indgår med deres personlighed, som det væsentligste værktøj.

Som ledelseskonsulent i forhold til pædagogiske institutioner har jeg tit haft lejlighed til at gøre mig nogle overvejelser over, hvad man skal spekulere på som leder. Der er helt sikkert mange flere ting, når man står i det, men forhåbentlig kan nogle af mine mere overordnede overvejelser give anledning til inspiration.

Menneske- og udviklingssyn skal være klart

Som pædagogisk leder bør man gøre sig sit udviklings- og menneskesyn klart, for uanset om det er udtalt eller ej, så vil det altid ligge bag alle de afgørelser og strategier man har som leder. Der er stor forskel på, om man ser et menneske som påvirket primært af sine genetiske koder, som en funktion af de samfundsmæssige forhold eller noget helt tredje. Hvis en udviklingshæmmet mand uden talesprog vifter mere med armene og råber højere end han plejer – er det så lægen der skal hentes, skal der ringes til en prostitueret eller er det livsvilkårene i al almindelighed, der skal stilles skarpt på, og hvad er det så egentlig, der skal undersøges?

I den forbindelse er det meget givende at have haft mere overordnede dialoger i personalegruppen, om hvilke tanker man har om et menneskeliv. Det kan være en stor hjælp at have et teoretisk udgangspunkt. Det kan fx være udviklingspsykologien eller teorier om læring, der kan danne rammerne for tilbuddet.

Under alle omstændigheder er det efter min opfattelse vigtigt, at frontpersonalet forstår deres egne udtryk og handlinger som kulturbærende og, at de gør sig klart, at de hele tiden medvirker til, at de mennesker, de har med at gøre, lærer noget om sig selv, verden og andre.

Kerneydelsen og strukturen skal hænge sammen

Det lyder banalt, men faktisk er det vigtigt at gøre sig klart, hvad opgaven egentlig går ud på, og hvordan strukturen og organisationen støtter eller modarbejder kerneydelsen. Lederen skal kunne formulere og tydeliggøre opgaven for personalet, som bør have en dyb indsigt i den primære opgave. Alle aktiviteter og metoder skal kunne begrundes i den primære opgave.

Der er fx stor forskel på om opgaven på et aktivitetscenter betragtes som kompetenceudvikling eller som omsorg. Forskelle der vil give sig udslag i alt lige fra personalets uddannelse, arbejdsplanerne, aktiviteterne og målene. Lederen har ansvar for organisationens arbejdsstruktur, og for at sørge for, at medarbejderne er klædt på til opgaven.

En mission kan give retning

Ordet mission er måske gammeldags og minder enten om Gud eller Marx, men ikke desto mindre kan der være en god ide i at få formuleret opgaven som en mission, noget vi i fællesskab stræber mod – *fx: Vi vil forhindre udstødelsen af handicappede. Vi ønsker ikke at bidrage til at vores arbejde bliver en parkering af de anderledes fungerende i afvigerland* – Her er missionen formuleret som en negation, men ved at formulere det man ikke vil, får personalet oftere et tydeligere signal om, hvor grænserne går.

Man kan også sige, at som leder skal man sikre værdigrundlaget. Gå foran, være rollemodel. For uanset om man vil være ved det eller ej, så fungerer lederen hele tiden i alle sine handlinger, som eksempel. Det gælder specielt i mødet med barnet / brugeren, og derfor er det en tilbagevendende opgave i et lederteam at være sig dette møde bevidst.

Man skal kunne reagere på kulturen i dagligdagen – fx kan selv noget så simpelt som en sang til en fest enten medvirke til at opbygge eller nedbryde værdigrundlaget. Lederen skal forstærke de ting, man ønsker i kulturen – udpege det, tale om det og værdsætte det. Det er en god ide at fortælle historier, der viser, hvad man gerne vil have. Det skal være en måde at være på. Man er som leder en del af værdigrundlaget hele tiden.

Formålet er at sikre energi og skabe overskud. Det skal være sjovt, og på den måde er det også med til at modstå svære oplevelser.

Lederen virker gennem andre

I denne forbindelse er det klart, at der er forskel på om man er leder af et botilbud med tyve beboere, eller man leder et værksted med 200 medarbejdere. En forskel der gør det væsentligt at tænke i, hvordan ledelse kan foregå i et team. Dette emne er stort nok til en artikel i sig selv, så derfor vil jeg blot kort sige, at det vigtigste er, at lederen forstår at give ansvar, at informere og altid husker, at det han eller hun ønsker at se i mødet mellem frontmedarbejderen og brugeren starter med lederens relation til afdelingslederne. En leder, der undlader at deltage i svære samtaler i lederteamet, ikke prioriterer at deltage i mere end de 10 første minutter af ledermøderne, ikke tager stilling til de problemer der kommer frem, og aldrig opdager, når nogen har taget en ekstra tørn osv. osv. kan ikke forvente at få sin organisation til at fungere. Det siger vel egentlig sig selv.

Hvis målet med pædagogik er inklusion

Hvis der er et universelt mål med pædagogisk arbejde, er det med mine øjne, at alle mennesker uanset alder, køn og race inkluderes i samfundet. Skal man udtrykke det som en negation, er målet at undgå marginalisering.

Begrebet inklusion indebærer, at både den der inkluderes, og de mennesker og omgivelser inklusionen foregår i, lader sig påvirke af hinanden. Denne tanke giver en særlig vinkel på det pædagogiske arbejde. Der er således en indbygget forpligtigelse til ikke at lukke sig om sig selv. Enhver institution må være i kontakt med og have konkrete samspil både med individer, grupper og samfundet i øvrigt uden for det aktuelle system, som en institution udgør.

Lederen har efter min opfattelse en helt særlig forpligtigelse til at hele tiden at have inklusion og deltagelse for øje, for det er lederen der oftest er i kontakt med verden uden for institutionens fysiske rammer. De medarbejdere, der har snuden nede i dagligdagens bleer, rengøring eller øvrige gøremål kan nemt glemme at løfte blikket.

Læring som forudsætning for udvikling

Jeg ved det er en ideel fordring altid at arbejde for inklusion, det er næsten som med næstekærlighed, det kan være svært at leve op til, men godt at stræbe mod. Men denne bestræbelse mod at lade pædagogiske institutioner have aktive roller, og lade menneskene i dem have betydning uden for deres egne lukkede systemer, kræver efter min opfattelse, at man ser læring som forudsætning for udvikling – både på det individuelle og det samfundsmæssige plan. Det er ved at indgå i sammenhænge, hvor ens tilstedeværelse har både mening og betydning, at der sker læreprocesser og dermed udvikling. Laver man en cafe i byen, hvor de udviklingshæmmede fra det beskyttede værksted reelt har betydning, fordi kunderne strømmer ind, så skaber det muligheder for læring, er der ingen kunder og dermed manglende mening vil det hurtigt være ligegyldigt og uden læring.

Relationen til mennesket er i centrum

Når man tænker tilbage på sit liv, så vil de fleste af os have tydelige erindringer om nogle enkelte mennesker, der har fået en særlig betydning, fordi de var til stede med deres engagement, begejstring eller særlige omsorg på det helt rigtige tidspunkt. Med andre ord de store ting i livet bæres ofte af de relationer, vi indgår i. Den betydning, vi får lov til at få, ved at et andet menneske ser netop mig og vil netop mig noget, er det der kan være med til at skabe en forandring og udvikling for både børn og voksne.

Som leder vil man være i en position, der i særlig grad har betydning fordi man ikke bare indgår som menneske i relation til børnene / brugerne, men virker som forbillede for personalet. Som nævnt tidligere skal der tænkes i at skabe parallelle processer. Den leder, der kan vise nærvær i personalegruppen får også nemmere ved at skabe en institution, hvor nærvær og omsorg udspilles i relationen mellem frontmedarbejderen og brugeren.

Refleksion er et must

Jeg har tit tænkt på, at den væsentligste kvalifikation man skal have som pædagogisk leder og medarbejder, er evnen til at tænke på verden i flere perspektiver. Det er simpelthen en del af den socialpædagogiske faglighed. Vi lever med konstante forandringer og udfordringer som kræver, at man kan tænke højt sammen med andre uden at føle sig hverken dum eller forkert. Mange ledere har enten ikke lært, hvordan man gør, eller har svært ved at sætte den scene, hvor den pædagogiske refleksion kan få plads. Samtidig er der nok mange, der er enige i, at netop den faglige refleksion er forudsætningen for, at der ikke opstår flere lukkede verdner i stil med Strandvænget.

Netværk og supervision

Som leder skal man være indstillet på at føle sig alene, sætte sig udenfor og se ind på helheden, mens andre med større ret kan få lov til at brokke sig. Det behøver ikke betyde, at man skal leve med ensomhed. Så min sidste opfordring er at danne netværk med andre ledere og sammen modtage supervision på lederopgaven. Det er nemlig ikke altid, at man som leder sidder inde med de vise sten eller kan klare alle opgaverne uden at kny, nogle gange er der brug for både fællesskab og inspiration.

Sjællandsfestivalen 1987 - 2007

Af Flemming Hansen, formand for Sjællandsfestivalen. Fotos: Hans Christian Hansen.

I 1986 var to gode venner og kollegaer Frede og Henning på en af deres mange fisketure på Storebælt. Det giver tid til god snak og refleksioner over livet. En tid hvor der så småt kom grøde i afholdelse af festivaler rundt omkring. ”Hvorfor laver vi ikke en festival for udviklingshæmmede” sagde den ene, og den anden svarede hurtigt tilbage ”det er da det vi skal!”. Som sagt så gjort. De to fik en snak med kollegaer og venner, som de mente ville være interesserede i deres idé. Resultatet kender vi i dag. Sjællandsfestivalen har i år afholdt sin 21. festival og fejret 20 års jubilæum.

Festivalen har udviklet sig gennem årene, fra et endags arrangement på Slagelse gymnasium med ca. 500 deltagere, til det vi kender i dag. En festival over to hele dage og med ca. 5.000 deltagere!

I starten havde festivalen navnet ”Musikfestival for udviklingshæmmede”, og de første år fra 1987 - 1992 på Slagelse gymnasium, var beregnet for udviklingshæmmede fra det tidligere Vestsjællands Amt.

Første festival i 1987 var med mange lokale amatørorkestre. Festivalen sluttede af med Sylvester og Svalerne. Festivalen var beram-

Sussie giver den hele armen ved Sjællandsfestival.

Sussie og Leo var populære gæster på Sjællandsfestivalen i år.

met til at slutte kl. 22, men sluttede først ca. 2 timer senere. Der var organisatorisk en del kaos. Men stemningen var tip top! Årene efter på Slagelse gymnasium fulgte navne som Peter Larsen, Bamses Venner, Anne Linnet, Troels Trier og Rebecca Brüel.

Udenfor Vestsjællands Amts område var det gode budskab om en musikfestival ved at brede sig. Festivalen modtog mange ønsker fra især København og Storstrøm om, at kunne deltage. Gymnasiet kunne ikke rumme en udvidelse, hvorfor festivalen flyttede til nye rammer i Nordhallen i Slagelse. Samtidig fik festivalen navnet *Sjællandsfestivalen – en festival med sjæl.* Så småt blev festivalen udvidet til at vare over to dage. I Nordhallen har navne som Billy Cross, Henning Stærk og Tamra Rosanes optrådt. Sjællandsfestivalen var ved Nordhallen i årene 1993 – 1995.

Efter der blev åbnet op for at udviklingshæmmede udenfor det geografiske område Vestsjællands Amt kunne deltage, voksede deltagerantallet støt og roligt, med deltagere fra hele Danmark. Pladsen ved Nordhallen var derfor hurtig for trang, og ideen om at flytte til større og bedre rammer opstod. Så fra 1996 har Sjællandsfestivalen fundet sted på det gamle Andersvænge. Rammerne her er gode, med stor have og plads til de godt 5.000 deltagere. Op til festivalområdet er der en god bygning med faciliteter som hygiejnerum og muligheder for indendørs overnatning. Området om og ved festivalen skaber gode rammer for rigtig festivalstemning. På festivalpladsen er der stor scene og lille scene. Herudover findes der mange boder, hvor man kan få stillet sin sult og tørst. Og ej at forglemme findes der mange boder fra aktivitetstilbud, værksteder m.m., som stolt fremviser og sælger deres produkter. Rigtig mange gode danske navne har optrådt på

Festivalpladsen er fyldt med spændende boder. Her boden fra Brommeparken Sorø.

festivalen efter vi i 1996 startede ved Andersvænge. Det er navne som Kim Larsen, Lars Lilholt, Michael Learns To Rock, Safri Duo, Danser med Drenge, Brødrene Olsen, Shubidua og mange mange flere. To skal dog særskilt nævnes, da de nærmest er blevet en del af Sjællandsfestivalen. Det drejer sig om Mek Pek og Birthe Kjær. Hver gang de optræder, er der dømt succes.

Festivalpladsen summer hvert år af forventning og spontan glæde. Det er en stor oplevelse at møde alle de glade og forventningsfulde festivaldeltagere, som kommer fra det meste af Danmark, og også fra Sverige og Norge! Der er stor gensynsglæde blandt deltagere og hjælpere hvert år. Mange deltagere får opbygget nye venskaber. I et enkelt tilfælde kender vi til to som blev så glade for hinanden, at de i dag er gift og naturligvis bor sammen. Med til historien hører at de kom fra hver sin ende af Danmark!

Sjællandsfestivalen er en privat forening som består af en bestyrelse på syv personer, som alle har relationer til arbejdet med udviklingshæmmede. Herudover består Sjællandsfestivalen af ca. 200 frivillige hjælpere. Hjælpere som også kommer fra arbejdet på dag eller døgn tilbud for udviklingshæmmede. Mange har deres ægtefælle eller voksne søn eller datter med som frivillig hjælper. Det er for mange hjælpere blevet en god tradition at hjælpe til. Ofte aftales deltagelse som hjælper på næste års festival ved afslutningen af den igangværende festival. De vil gerne være sikre på, at de er med. Blandt de 200 frivillige hjælpere findes en del udviklingshæmmede, som gør en stor indsats, og sætter en ære i at deltage som hjælper. For seks år siden tilbød en ung fyr fra Københavns området, der havde købt billet, sig som hjælper. Lige siden har han været en aktiv del af det frivillige hjælperkorps.

Formand Flemming Hansen holder pause og får sig en pølse ved dette års Sjællandsfestival.

Formålet for foreningen Sjællandsfestivalen er først og fremmest at lave en god festival for udviklingshæmmede. Er der økonomisk overskud anvendes dette til idrætslige og kulturelle formål for udviklingshæmmede. Derfor er der næsten hvert år uddeling af penge til gode formål. Uddelingen kaldes *Sjæleprisen*. Der er uddelt til mange forskellige formål gennem årene. Lige fra penge til indkøb af musikanlæg og til afholdelse af idrætsdage. I år blev der uddelt to sjælepriser fra den store scene. Den ene gik til Kajakforeningen Saqqit, som fik 20.000 kr. til en rejse til Grønland, hvor de skal bygge konebåd og kajakker. Den anden pris gik til Dansk Forsorgshistorisk Samling, som fik 75.000 kr. til hjælp ved etablering af lokaler, hvor den forsorgshistoriske samling kan have til huse.
Sjællandsfestivalen fejrede i år sit 20 års jubilæum med et af de bedste programmer nogensinde. En blanding af gode kendte festivalnavne til nye navne som Infernal og Thomas Buttenschøn.

Planlægningen af Sjællandsfestivalen 2008 er i gang. Næste års festival bliver 28. og 29. maj.

Vi ses på Sjællandsfestivalen – en festival med sjæl!

Peter Palland fra Regnbuen i Ringsted er fast hjælper i Vasac Sorø's grilltelt på Sjællandsfestivalen.

Udviklingshæmmede som frivillige besøgsvenner

Af Projektleder Gerd Augsburg.

I Nordsjælland har lettere udviklingshæmmede mulighed for at blive besøgsvenner for ikke-udviklingshæmmede.

Formålet er at etablere en relation mellem den udviklingshæmmede og den ikke-udviklingshæmmede.

Dels bliver den udviklingshæmmedes sociale netværk på den måde udvidet, og dels får den udviklingshæmmede det løft i livskvalitet og selvværd, som opstår ved at yde frivilligt socialt arbejde, - at yde en indsats og derved gøre en forskel og have en betydning for et andet menneske.

Denne artikel giver et billede af projektets indhold ved at beskrive de syv besøgsvensforhold, der siden august 2006 er sat i gang, eller er på vej.

Allan

Allan er 26 år. Han arbejder på beskyttet værksted og bor i bofællesskab. Han kommer regelmæssigt i en fritidsklub, hvor han har venner. Hans forældre bor i nærheden og han besøger dem tit.

Han plejede også at besøge sin farmor, men hun er død. Han savnede at besøge en gammel dame, derfor ville han gerne være frivillig besøgsven.

Nu besøger han Karen hver anden mandag eftermiddag i 1 1/2 time efter arbejdstid.

Karen er 72 år og bor alene i et lille hus med have.

Nogle gange hjælper Allan med et par småting i haven, men som regel hygger de sig bare. Karen har kaffe og kage parat. Allan fortæller om sin dagligdag, - hvordan det går på arbejdet og hvordan det går med kæresten. Karen har en lille hund, og hvis vejret er godt kan Allan og Karen finde på at gå en tur med hunden.

Karen og Allan er blevet en del af hinandens liv.

Peter

Peter er netop fyldt 60 år. Han bor i sin egen lejlighed og har hjemmevejleder en gang om ugen til bankpapirer osv. Han arbejder på et beskyttet værksted. Han er meget glad for naturen og tager tit på fisketur, hvor han fanger mange fisk. Han forærer fiskene til sin gamle mor og til nogen af de mange venner, han har.

Da han hørte, at man kunne blive besøgsven for én, som havde brug for besøg, meldte han sig som frivillig. "Man skal jo hjælpe hinanden", sagde han og blev besøgsven for Kaj.

Kaj er 80 år og dårligt gående. Inden han blev pensionist arbejdede Kaj på fabrik, hvor han fejede og holdt orden. Fritiden brugte han som regel på at vandre lange ture.

Nu bor han isoleret ude på landet og får kun besøg af hjemmehjælperen og hjemmesygeplejersken, som begge kommer en gang om ugen. En dag om ugen bliver han hentet til daghjemmet, men resten af tiden er lang og meget ensom.

Nu får han besøg af Peter hver anden søndag eftermiddag i to timer.

De taler ofte om deres fælles interesser: Glæden over naturen og den store fødselsdagsfest, som de begge har haft da den ene fyldte 60 og den anden 80 år. Hvis vejret er godt sidder de ude i Kajs lille have. Snakken går, og der er ingen tvivl om, at de hygger sig.

Søren

Søren er 69 år. Han bor i egen lejlighed og arbejder på et beskyttet værksted. Han får sin mad bragt fra kommunen, men ellers klarer han selv sin dagligdag. Hans familie består af en bror, der bor langt væk, så de ses sjældent. Søren sociale netværk er hans kollegaer på værkstedet. I weekenderne tager han bussen til omegnens indkøbscentre, hvor han får sig en kop kaffe og kigger på de andre mennesker. Søren kan godt li´ at opleve nyt og har stor lyst til for eksempel at tage til København. Men han tør ikke, da han er bange for at fare vild.

Søren har nu i et halvt år været ledsager for Per. Per er 37 år og er blevet svagtseende for nylig. Han kan godt orientere sig, men han kan ikke se, hvis der er rødt i fodgængerovergangen, eller der står en stige i vejen. Men det kan Søren. Hver på deres måde hjælper de hinanden til at komme ud og opleve nyt. Desuden har de en stor fælles interesse i kendskabet til danske film.

Elisabeth

Elisabeth er 26 år. Hun bor i et bofællesskab, arbejder på et beskyttet værksted og har hjemmevejleder

en dag om ugen. Hun har sin fritidsklub og besøger også sine forældre, som bor i nærheden. Hun vil gerne være besøgsven: "Andre mennesker har altid interesseret mig meget", fortæller hun.

I nærheden ligger et plejehjem og der bor Ingrid på 84 år. Ingrids familie bor langt væk, så det er sjældent de kan komme på besøg.

Selvom Ingrid er åndsfrisk, bliver hun hurtigt træt, men det gør Elisabeth også, så det passer dem begge fint, at Elisabeth kun besøger Ingrid 1/2 time hver anden tirsdag eftermiddag på vej hjem fra arbejdet.

Ingrid stråler som en sol, når Elisabeth kommer, og Elisabeth er meget glad over, at hendes besøg betyder så meget for Ingrid.

Karen

Karen er kun 20 år, men hun er moden og ansvarsfuld. Hun bor i et bofællesskab og arbejder på et beskyttet værksted. Hun vil gerne være besøgsven, fordi hun synes det er spændende at tale med andre mennesker.

Hun har lige mødt Tove, som er 86 år og bor på et nærliggende plejehjem. Toves eneste barn er død, men hun har et barnebarn, som ind imellem kommer på besøg. Men det kunne være rart med lidt flere besøg. Både Karen og Tove skal lære hinanden bedre at kende og blive mere fortrolige med at være sammen, før man kan sige, hvad det betyder for dem begge, at Karen besøger Tove.

Mads

Mads er 34 år. Han bor i egen lejlighed og arbejder på beskyttet værksted. Han har hjemmevejleder en dag om ugen. Hans familie består kun af en søster, men han har en vennekreds, som han ofte er sammen med. Han vil gerne besøge et friskt ægtepar på ca. 60 år, som det kunne være rart at snakke med.

Lone og Hans er 46 år og 59 år. De er blinde og lever et meget aktivt liv med mange interesser. Blandt andet er de glade for at cykle lange ture. De kender én, der er pilot for dem på tandemcyklen, men de kunne godt tænke sig at komme endnu mere ud at cykle.

Mads både kan og vil cykle, han kender færdselsreglerne og er fornuftig og ansvarlig. Mads Lone og Hans skal snart mødes for første gang for at finde ud af, om de alle tre har lyst til at indlede et bekendtskab.

I projektet er der lagt op til at man mødes ca. tre gange, før parterne beslutter sig. Projektlederen deltager i disse møder og er også med i processen med at lave aftaler, der passer begge parter.

Birgit

Birgit er 45 år. Hun bor i egen lejlighed med sin kæreste i et bofællesskab og har hjemmevejleder en gang om ugen.

Birgit har for nylig meldt sig som frivillig besøgsven i projektet og har alle de egenskaber, som man skal have for at være en god besøgsven:

Hun er god til at overholde aftaler, hun er omsorgsfuld og varmhjertet, hun er åben og tolerant, hun er udadvendt, venlig og hjælpsom, hun er ægte og uformel. Birgit er et menneske, som man bliver varm i hjertet af at være sammen med.

Vigtigt med støtte

Trods alle sine flotte egenskaber er Birgit usikker på, om hun kan klare opgaven. Birgit har stor lyst til at være besøgsven, men har brug for støtte til at tro på, at det kan lade sig gøre. Hun har brug for at både hjemmevejleder og projektlederen guider hende og hjælper hende med alle detaljerne, for eksempel at holde styr på aftalerne og at blive fortrolig med transportvejen.

Men erfaringen i projektet er, at det lykkes. Det tager bare lidt tid inden alle aftaler og andre praktiske ting falder på plads. Det tager tid, før det bliver klart, hvad der er brug for af hjælp og hvordan hjælpen skal ydes.

For eksempel kan Elisabeth ikke klokken og kan derfor ikke selv styre, hvornår der er gået en halv time, når hun besøger Ingrid. Ingrid kan heller ikke, for hun er næsten blind af forkalkning. Derfor har vi købt et æggeur, som plejehjemmets personale stiller på 1/2 time, når Elisabeth kommer. Når uret ringer er det tid til at sige farvel.

Treårigt projekt

Projektet er treårigt og slutter ved udgangen af 2008. Projektet evalueres løbende af Socialt Udviklingscenter SUS. Meningen er, at der ved projektets afslutning er udfærdiget en "metodehåndbog", så erfaringerne kan bruges rundt om i landet af kompetente mennesker, der på frivillig basis kan påtage sig at indføre udviklingshæmmede i det frivillige sociale arbejde som besøgsvenner.

Projektet vil aldrig blive et stort projekt med mange mennesker. For eksempel vil der i en by som Skive højst være 3-4 udviklingshæmmede, som både kan og også har lyst til at være besøgsvenner.

Fra projektets start har det været en bærende tanke, at indholdet i besøgsvensrelationen skal være en fælles interesse, således at den udviklingshæmmede bliver en aktiv og ydende part i forholdet.

Projektets erfaring er, at de udviklingshæmmedes indsats betyder en mærkbar forskel for besøgsmodtagerne. For eksempel er Kajs ensomhed brudt og Per behøver ikke mere at være spærret inde i sin lejlighed på grund af dårligt syn.

Det er meget betagende at opleve denne positive betydning. Jeg håber derfor, at man rundt omkring i landet vil tage projektets idé til sig og inddrage de udviklingshæmmede i besøgstjenesterne, når "metodehåndbogen" ligger klar ved udgangen af 2008.

Projektbeskrivelsen kan fås ved henvendelse til artiklens forfatter:
Projektleder Gerd Augsburg
Telefon 30 57 41 92
E-mail: gau43@helsingor.dk

Fra kuvøse til markedsplads

Af Per Roholt. Fotos: Geir Haukursson/Fagfotografen.

ASABO jagter sin nye identitet

Brugerne er de samme, opgaverne er de samme, personalet er det samme. Alligevel er intet længere, som det plejer at være. Kommunalreformen betyder nemlig nye tider og behov for at tænke nye strategier for én af landets specialinstitutioner for udviklingshæmmede, døgn- og samværs- og aktivitetscentret ASABO ved Assens på Fyn.

På Vestfyn føles det som om ASABO er røget direkte ud af den amtslige kuvøse til en ny kommunal hverdag, hvor ord som marked, udbud og efterspørgsel hastigt fortrænger andre som behov og muligheder.

- Fra den ene dag til den anden stod vi med en stor overkapacitet på vores institution. Og nu er der altså intet amt, der pr. automatik visiterer borgere til os mere, siger forstander Ib Poulsen, ASABO.

Nye for kommunen

Forandringerne tog fart, da Assens Kommune valgte at overtage to store amtslige specialinstitutioner for udviklingshæmmede, ASABO og Lindebjerg. Valget var oplagt,

Det sværeste er at aflære de gamle systemer – især når man kommer op i min alder, så synes man jo, at man ved, hvordan tingene bedst kan gøres, siger forstander Ib Poulsen.

ASABO arbejder især med ideen om at udvikle særlige tilbud til de svært, multihandicappede brugere.

ASABOs værdier
ASABOs værdier er centreret om fire temaer:
- Fokus på den enkelte
- Dialogen
- Respekten
- Professionalisme.

- Det har og vil altid være vigtigt for os at skabe en hverdag, hvor oplevelser, tryghed, udfordringer og livskvalitet er pejlemærker for den enkelte beboer.

Det betyder, at ASABO skal være et aktivitetssted, hvor udfordringer, samvær og alsidige opgaver er en del af en aktiv dagligdag. Men ASABO skal også være en arbejdsplads hvor kompetenceudvikling, tryghed, social trivsel og udfordrende udviklingsmuligheder er reel og en del af virkeligheden, siger forstander Ib Poulsen.

da begge institutioner ligger inden for den nye sammenlægningskommunes grænser og repræsenterer en lang række solide arbejdspladser med højt specialiserede medarbejdere. Men ved kommuneoverdragelsen blev det også synligt, at kommunen pludselig står med to institutioner med tilsammen 110 pladser, mens kommunen selv kun har behov for mindre end det halve:

- Det var ikke et problem før sammenlægningen, hvor vi modtog mange borgere fra mange andre kommuner også. Men nu, hvor kommunerne selv skal betale hele udgiften til placeringen, er de blevet mere bevidste om, hvor deres egne borgere bliver placeret henne. Nogle kommuner opretter ligefrem nye institutioner for at holde borgerne inden for kommunens egne grænser.

Den situation giver selvfølgelig en nervøsitet hos os, og vi er derfor meget optaget af at finde vores rolle og identitet i fremtidens vifte af sociale tilbud, siger forstander Ib Poulsen.

Målgruppen for ASABO
ASABO i Assens på Vestfyn er et bo- samværs- og aktivitets-tilbud med 37 døgnpladser og ca. 80 pladser i aktivitetscentret. ASABO opstod i 2002, da man sammenlagde et tidligere botilbud, Pilebakken, med et beskyttet værksted, Assensværkstederne.

I dag har ASABO Døgn fem bobasisgrupper med i alt 37 pladser, målrettet borgere med betydelig og varig nedsat fysisk og/eller psy-

kisk funktionsevne. Det betyder, at brugerne er mobile, blinde, kørestolsbrugere og ældre.

Selve døgncenteret arbejder tæt sammen med dagtilbudet, ASABO Aktivitetscenter, et samværs- og aktivitetstilbud, der er placeret blot 300 meter fra botilbudet.

Dagtilbudet har 10 udeholdspladser, 39 værkstedspladser, 19 dagcenterpladser og 17 daghjemspladser og omfatter en bred vifte af tilbud, lige fra egentlig produktionsvirksomhed til musiske, sportslige, kulturelle og kreative tilbud.

Den nuværende brugergruppe er meget spredt både hvad angår alder og funktionsevne.

Vi skal gå nye veje

For Ib Poulsen er der ingen tvivl om, at det er nu, at ASABO skal tage teten for at være med til at forme tilbudets fremtid:

- Fremover er der for mig at se to veje at gå, siger forstander Ib Poulsen, ASABO:

- Enten kan vi udbyde nogle billigere pladser, så det bliver økonomisk mere attraktivt for andre kommuner at sende deres borgere til os i Assens. Eller vi kan udbyde færre men dyrere pladser, hvor vi bliver fyrtårne på specielle områder og kvalitetsudvikler disse områder.

Vi vil naturligvis helst gå kvalitetsvejen, men vi ender nok med en mellemløsning, siger Ib Poulsen, der forventer, at ASABO - uanset hvad strategien bliver - vil få færre pladser i de kommende år:

- Jeg forventer helt klart en afvikling af pladser i løbet af de næste fem år, så vi sammen med vores naboinstitution, Lindebjerg, kommer ned på en kapacitet på 60-75 pladser, dvs. ca. 40 pladser under vores nuværende niveau, siger Ib Poulsen.

Men ASABO vil ikke afgive pladser uden kamp og går derfor i offensiven for at bevare den højt specialiserede viden om udviklingshæmmede og for at anvende

Fakta om ASABO

ASABO er én af de seks specialinstitutioner, som Assens Kommune overtog fra Fyns Amt i forbindelse med strukturreformen.

Fra 1. januar 2007 overtog Assens Kommune:

- Værkstedet Pilevejen, Aarup
- Lindebjerg, Aarup
- Pilehaveskolen, Assens
- Duedalen, Vissenbjerg
- ASABO, Assens
- Møllebakkens specialbørnehave, Aarup

ASABO består af et 3.400 m² bygninger fra slutningen af 60'erne på en 7 tønder land stor grund i Assens udkant.

ASABO Døgn

ASABO Døgn har 37 individuelle boliger. Beboernes værelser er i gennemsnit på ca 12 m². Derudover råder ASABO Døgn over en samlingssal, et storkøkken, et sekretariat og et stort udendørsområde med kørestolsegnede stier.

ASABO Døgn har en personalenormering på 40 fuldtidsstillinger fordelt på ca. 46 ansatte. To tredjedele af de ansatte har en pædagogisk uddannelse. Personaledækningen er generelt en til to i dag- og aftentimerne i hver bogruppe. Om natten sørger et natteam på to personer for omsorg og tilsyn. Herudover er der det teknisk/administrative personale, som består af seks personer i køkken/rengøring, to kontorassistenter og to håndværkere, der også har ansvaret for udeholdet. Det teknisk administrative personale servicerer også ASABO Aktivitetscenter.

ASABO Aktivitetscenter

ASABO Aktivitetscenter modtager værksteds- dagcenter og daghjemsbrugere, fra de er fyldt 18 år. Brugerne er delt op i seks grupper, bemandet med fra 1 til 6 personaler.

På personalesiden, er grupperne opbygget, så der er en blanding af pædagoger, omsorgsmedhjælpere, værkstedsassistenter og flex-medarbejdere, med forskelligt uddannelses- og erfaringsgrundlag.

De seks grupper er

Træværksted med produktion af fx syæsker, brødkasser og opvaskerstativer for andre firmaer, egenproduktion, samt bygningsvedligeholdelse af ASABO.

Metalværksted med produktion af metalgenstande, montage og pakning af diverse emner til erhvervsvirksomheder, egenproduktion af fx storke, bolcher og smykker, samt reparation af cykler, kørestole, moon-cars mm.

Udehold med vedligehold af ASABO's grønne områder, affaldssortering, pasning af urtehave, drivhus, frugttræer og kartoffelmark samt bygnings- og busvedligehold.

Kreahjørnet med fremstilling af håndarbejde, fx broderi, vævning, strikkearbejde, oliemaling, akvarel- og silkemaling, stoftryk, smykker, kort, lys m.m. samt naturoplevelser, motion, massage, nærvær og hygge og ture ud af huset.

Kantine/Service med arbejde i kantinen som kaffebrygning, udlevering af mad, hente varer, vasker op, samt lettere rengørings- og vaskeriopgaver.

Sansegruppen med tilbud til daghjemsbrugere, som har behov for massiv støtte, omsorg og opmærksomhed. Aktivitetstilbudene gives i forhold til den enkelte brugers niveau, fysiske/psykiske tilstand, samt i det omfang, der er personale til rådighed. Alle aktiviteter gives med 1:1 støtte, så den enkelte bruger får det optimale ud af aktiviteten, der kan være alt fra cykelture og cafebesøg til højtlæsning og fodbad.

Læs mere om ASABO på www.asabo.dk

Efter kommunalreformen stod Assens Kommune pludselig med to store institutioner for udviklingshæmmede med tilsammen 110 pladser, mens kommunen selv kun har behov for mindre end det halve.

den til at kvalitetsudvikle tilbudets ydelser.

- Hvis vi skal begrænse tabet af pladser, så tror jeg, at vi skal gøre os det helt klart, hvad det er vi gode til, og hvad vi gerne vil gøre for - og sammen med - vores beboere og brugere.

Derfor har vi allerede nu konkrete planer om at udvikle os på en række områder, siger Ib Poulsen.

Mulighederne lige nu er blandt andet, at:

- specialisere sig yderligere i meget komplekse brugere fx multihandicappede udviklingshæmmede
- etablere flere aflastningspladser for borgere, der ellers bor hjemme, men hvor forældrene har brug for aflastning i weekender og ferier
- udvikle et specielt ungdomstilbud.

Særligt fokus på unge

Især muligheden for at fokusere yderligere på de multihandicappede udviklingshæmmede kan vise sig interessant og relevant, mener forstander Ib Poulsen.

- For mange af de mindre kommuner er det overkommeligt at klare opgaverne, når man taler om udviklingshæmmede i al almindelighed. Men når vi taler om den tunge del af målgruppen, de multihandicappede udviklingshæmmede, der kan vi noget, som de mindre kommuner ikke kan selv, så der tror jeg, at vi har noget at byde ind med, både hvad angår ekspertise og teknisk udstyr, siger Ib Poulsen.

Tro på fremtiden

Alt i alt ser forstanderen på ASABO derfor fortrøstningsfuldt på fremtiden. Han mener heller ikke, at medarbejderne har grund til at være bekymret for udviklingen. For selv om forandringerne er kommet som heftige byger i de senere år, så vil afviklingen af pladser og ændringerne af ASABOs ydelser ikke ske fra den ene dag til den anden:

- Tværtimod så kan vi allerede nu se, at vi som specialinstitution

ASABO i Assens er et døgntilbud med et tilknyttet aktivitetscenter, hvor udfordringer, samvær og alsidige opgaver er en del af en aktiv dagligdag for beboere og brugere og samtidig en arbejdsplads hvor kompetenceudvikling, tryghed, social trivsel og udfordrende udviklingsmuligheder er reel.

på et eller andet tidspunkt vil blive ramt af knaphed på arbejdskraft, lige som alle andre brancher i samfundet. Så jeg tror ikke, at vi kommer til at afskedige medarbejdere i utide. Skal vi være færre, så vil afviklingen kunne ske ved naturlig afgang, hvor vi så bare ikke ansætter nye medarbejdere. Jeg tror snarere, medarbejderne skal indstille sig på yderligere kompetenceudvikling for at kunne varetage de nye opgaver, som vi skal løse, siger Ib Poulsen, som ikke lægger skjul på, at kommunalreformen har taget livet af vanetænkningen og stiller store krav til alle i den sociale sektor.

- Især for ledere og mellemledere har overgangen til kommunalt styret institution været en stor udfordring. Vi har været tvunget til på kort tid at vænne os til en anden kultur. I amtet kunne vi tillade os at fokusere på en speciel gruppes meget specielle behov, hvor vi i den kommunale verden i højere grad er blevet en del af den samlede serviceløsning for alle kommunens borgere. Kommunerne er heller ikke vant til at administrere så store enheder som vores, så derfor har vi oplevet det som en centralisering af administrationen og haft en masse administrative problemer i starten, siger Ib Poulsen og tilføjer, at opstartsproblemerne så småt er ved at være løst nu:

- Jeg begræder ikke situationen – forandringer er gode. Det sværeste er at aflære de gamle systemer – i sær når man kommer op i min alder, så synes man jo, at man ved, hvordan tingene bedst kan gøres. Men man må fortsat være åben for nye måder at gøre tingene på. Én ting kan man sige: Det er i hvert fald ikke kedeligt at være kommunalt ansat!

Aktivitetscenter sætter fokus på arbejdsglæden

Af Sanne Jensen, Vasac Slagelse, Slagelse Kommune.

Aktivitetscentret i Vasac Slagelse har sat fokus på arbejdsglæden. Vasac er en forkortelse af virksomhed, aktivitet og sociale arbejdsmarkeds center. Aktivitetscentret i Vasac er et aktivitets- og samværs tilbud, der benyttes af borgere med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, og der kan være tale om betydelig nedsættelse.

Mødestruktur, arbejdsmiljø og happenings

Efter en screening af psykisk arbejdsmiljø i efteråret 2006, viste det sig at arbejdstilfredsheden godt kunne ønskes lidt bedre. Sikkerhedsgrupperne besluttede herefter, at der skulle fokus på arbejdsglæden, og så blev projekt arbejdsglæde sat i gang.

Alle fire afdelinger i Aktivitetscentret var samlet til et opstartsseminar, hvor der var mulighed for

inspiration og dialog i forbindelse med, at hver afdeling kunne finde deres fokusområder.

En afdeling besluttede eksempelvis at sætte fokus på tre områder: En mødestruktur der sikrede en kreativ tilgang til emnerne, der betød flere kom til orde og man som personalegruppe kunne tænke nye ideer om nye og allerede eksisterende emner. Fokus på det fysiske arbejdsmiljø, dette både for personale og de borgere der benytter tilbuddet. Endvidere slog de sig sammen med en sikkerhedsgruppe fra en anden afdeling og satte den målsætning, at der ca. en gang om måneden skulle være en lille morgen happening, der kunne sætte gang i humøret og være

med til at starte dagen op på en sjov, sund og humoristisk måde.

Smoothies, hornmusik og morgengymnastik

Disse happenings er indtil nu blevet til flere festlige morgenindslag: festlige smoothies, fyldt op med vitaminer, som velkomst drink til dagens arbejde. Morgenmusikanter med hornmusik, der mødte personalet, da de trådte ud af bilen og ned af cyklen. Det var et festligt syn. Der var lige nogle kollegaer der nåede at tænke: Hvis jubilæum mon jeg har glemt? Jeg har da vist ikke fået givet noget til gaven.

Der har været eksotisk frugt, der kunne sætte sanserne i gang fra morgenstunden. Den sidste, indtil nu, morgen happening var et besøg af Karen fra Fitness.dk, som gav os alle en skøn morgen med morgengymnastik. Det blev en morgen som sprudlede af livsglæde og som gav et skønt overskud, til dagen.

En sjov og anderledes dag

Der er ikke på forhånd fastlagte regler om hvad, eller hvordan disse morgenhappenings skal være, det skal bare være noget, der kan komme til at betyde, det bliver en lidt sjov og anderledes dag. Vi tror på, at det er med til sammen med andre mere seriøse tiltag, at styrke arbejdsglæde hos personalet og at det vil have en afsmittende effekt på de udviklingshæmmede medarbejdere, i deres hverdag.

Vi vil her dele nogle af morgenoplevelserne og stemningen med jer på foto, måske kan det inspirere til nogle sjove morgener, hvis I har lyst.

Projekt arbejdsglæde er igangsat af sikkerhedsgrupperne i Ældrecentret og Specialcentret i Vasac Slagelse.

Grand Prix for handicapbands

Af Marianne Hammild Laursen og Torben E. D. Pedersen, Arrangørgruppen.

I Hobro den 27. oktober 2007
"Særtoget" Grand Prix for handicapbands, der startede i januar 2007 får flere og flere vogne på, samt større hastighed. Modsat DSB er der ingen forsinkelser, eller nedslidte skinner.

Handicapsektoren i Mariagerfjord kommune arbejder aktivt på, at lave et rigtig godt Grand Prix for handicapbands i Hobro Idrætscenter den 27. oktober 2007.

I alt var der indsendt 16 nykomponerede sange, der alle ønskede at deltage i Grand Prix. Men ud over at være en festdag, er Grand Prix også en konkurrence, hvor kun ti orkestre kan deltage.

De ti deltagende bands
De ti deltagende bands er Krudtuglerne fra Fakse, Trepas band fra Viborg, Klub 85 band fra Randers, Pop og kompagni fra Nr. Sundby, Nordlyset fra Kolding, Vasac band fra Slagelse, Bofællesskabet Edelsvej fra Esbjerg, Mickey Rean fra-Varde, Musikværkstedet fra Gram i Sønderjylland og Go4 It fra Kalundborg.

Jury og præmier
I første udvælgelse deltog brugere og personaler fra Værestedet i Hobro. På selve Grand Prix dagen nedsættes en jury på syv personer, bestående af både handicappede og ikke-handicappede. Alle med indsigt i musik. Efter første gennemlytning udtages tre orkestre til finalen. De tre udvalgte spiller deres komposition endnu en gang, og juryen placerer dem med nummer et, to og tre. Alle øvrige orkestre bliver nummer. fire

Præmierne for nummer et, to og tre er henholdsvis: 5000 kr., 3000 kr. og 2000 kr. samt eventuelle sponsorgaver eller tilbud om koncerter.

Præsentationsvideo
Som noget nyt i Hobro, vil der også være storskærme i hallen. Ud over at man kan opleve nærbilleder af musikere og publikum, vil der også via skærmen blive tegnsprogstolket.

Vasac Slagelse, der er en institution for handicappede, har et dygtigt mediehold. De rejser rundt i landet, og laver en præsentationsvideo af orkestrene. Dette klip vises umiddelbart før orkestrene begynder at spille.

Billetter
Landsudvalget for Grand prix, der består af repræsentanter for arrangørgrupperne i Mariagerfjord, Fakse, Sønderjylland og Slagelse, besluttede for tre år siden, at det også skulle være muligt at købe billetter, der kun gælder Grand Prix. Billetter kan købes i Boformen i Arden.

Ønsket er opstået fra forældre, pårørende, venner af de handicappede samt politikere og andet godtfolk, der gerne ville overvære Grand Prix, uden at deltage i festmiddag og musik og dans om aftenen, hvor Trist`n Trio underholder.

Program
Programmet begynder også at forme sig, og vi kan allerede nu løfte sløret for lidt af det. Gæsterne bliver festlig modtaget af gøglerne Ole Reiersen og Tue Isaksen. I voteringspausen vil de også gøre tilværelsen festlig for publikum.

Borgmester H.C. Maarup byder velkommen og konferencierpar er Mariagerfjord kommunes handicapchef Peer Heitmann og hans hustru Elsebeth.

Lokale virksomheder og foreninger, har allerede nu givet tilsagn om økonomisk støtte til arrangementet, hvilket er en stor hjælp for arrangørerne. Går det som vi håber, skal et overskud bruges til kulturelle aktiviteter for de udviklingshæmmede i Mariagerfjord kommune.

Yderligere oplysninger
Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til arrangør gruppen:
Marianne Hammild Laursen
Arbejde: Aktivitetshuset Hobro
Tlf. 98 52 74 28
Tlf. privat 98 34 33 88
Torben E. D. Pedersen
Arbejde: Boformen Arden
Tlf. 98 56 13 77
Tlf. privat 98 55 44 14
www.handicapgrandprix.dk

Appetitvækkeren

Af Hans Christian Hansen.

SOR Rapport
Samordningsrådet for arbeid for mennesker med psykisk utviklingshemning, SOR i Norge udgiver bladet "SOR Rapport" seks gange om året. Bladet publicerer artikler om arbejdet for mennesker med udviklingshæmning. Abonnement kan tegnes ved henvendelse til SOR's sekretariat:
Generalsekretær Tormod Mjaaseth
Stiftelsen SOR
Diakonhjemmet højskole
Diakonveien 14
Postboks 184 Vinderen
0319 Oslo
Norge
Tlf. 22 96 37 07
E-mail: sor@sor-nett.no
www.samordningsradet.no

SOR Rapport
NR. 3 2007
53. ÅRGANG

I den beste hensikt • Ut over det vanliges tyranni • Fagdager i Bergen 22. og 23. mai • «Kjære Gabriel» • Funksjonshemmet – i forhold til hva? • Søskenrollen – det skal være plass til oss også! • Diskriminerende trender • Psykiske lidelser hos mennesker med psykisk utviklingshemning – et atferdsanalytisk skråblikk • Funksjonelle analyser av atferd som inngår i psykiske lidelser

Bliv medlem af Socialt Leder Forum
Socialt Leder Forum arrangerer landsmøder og konferencer om arbejdet for udviklingshæmmede. Med virkning fra den 1. januar 2004 blev Udvikling fusioneret med Forstandergruppen, nu Socialt Leder Forum. Dermed er Tidsskriftet Udvikling, Forlaget Udvikling og Socialt Leder Forum integreret i samme forening.

Foreningen optager som medlemmer botilbud og dagtilbud for udviklingshæmmede, repræsenteret ved lederen af tilbuddet. Som medlem af Socialt Leder Forum får du automatisk indbydelse, og du får rabat på deltagelse i spændende landsmøder og konferencer om arbejdet for udviklingshæmmede.

Prisen for medlemskab i 2007 er:
Kr. 500,- for institutioner med under 15 ansatte.

Kr. 1.500,- for institutioner med 15 – 40 ansatte.

Kr. 3.000,- for institutioner med over 40 ansatte.

Indmeldelse i Socialt Leder Forum sker ved henvendelse til:
Socialt Leder Forum
Sekretariatet
Ladegårdsgade 44 – 46
5610 Assens
Tlf. 64 71 59 93
Fax 64 71 59 92
E-mail: mail@socialtlederforum.dk
www.socialtlederforum.dk

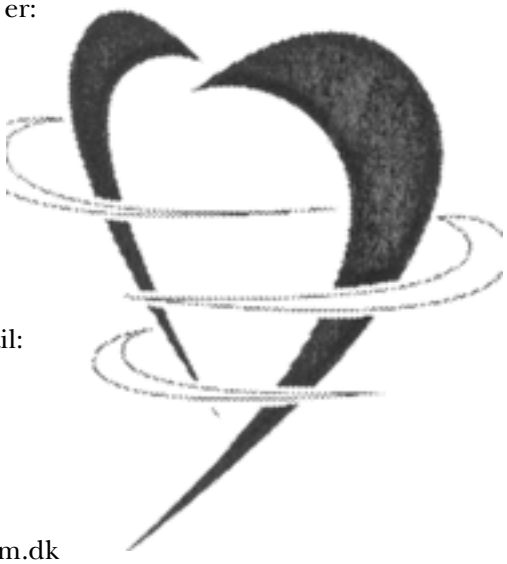

Hans Peter har også en sindslidelse

Anette Løwert er overlæge ved psykiatrisk afdeling på Vejle Sygehus. Hun har i 15 år arbejdet for mennesker med såvel psykisk udviklingshæmning som sindslidelse. I bogen "Hans Peter har også en sindslidelse" belyser hun de symptomer, der tyder på sindslidelse hos psykisk udviklingshæmmede. Bogen henvender sig til pædagogisk personale og pårørende. "Bogen er opdelt i kapitler, der beskriver de enkelte undergrupper af sindslidelser, der hører til hver af disse undergrupper, og der beskrives symptomer og derefter den medicinske behandling og de pædagogiske tiltag, der er relevante for de specifikke sindslidelser."

Annette Løwert
Hans Peter har også
en sindslidelse
Udgivet af speciallæge
Anette Løwert Aps

Handicaphistorisk Tidsskrift

Handicaphistorisk Tidsskrift udgives af Historisk Selskab for Handicap og Samfund. Tidsskriftet udkommer to gange om året og henvender sig til alle handicaphistorisk interesserede. Handicaphistorisk Tidsskrift optager bidrag fra såvel museums-, arkiv- og forskningsverdenen som fra handicapverdenen, og der anmeldes faglitteratur, som omhandler handicaphistorie. Det årlige kontingent udgør 250 kr. for individuelle medlemmer og 450 kr. for institutioner og organisationer. To gange årligt får medlemmerne tilsendt Handicaphistorisk Tidsskrift gratis. Indmeldelse kan ske ved henvendelse til en af bestyrelsens medlemmer, som er:

Formand
Kirsten Jansbøl
Telefon 39 67 80 88
E-mail: kjansb@mail.tele.d

Mogens Ban
Telefon 39 67 11 92
E-mail: mogensbang@wanadoo.dk

Redaktør Birgit Kirkebæk
E-mail: biki@get2net.dk

Er der plads til mig?

Bogen "Er der plads til mig?" er en fortælling om døve børn anno 1807 – 2007. Bogen tager udgangspunkt i Skolen på Kastelvej i København der i år fylder 200 år. Det hele startede i 1807 hvor Det Kongelige Dövstumme-Institut i Kjöbenhavn blev oprettet af prof. dr. med. Peter Atke Castberg. Bogen rummer historiske beskrivelser, men først og fremmest historier og skønne billeder fra nutiden.

Er der plads til mig?
En fortælling om døve børn
anno 1807 – 2007
Eva Helena Andersen
Skolen på Kastelsvej

Forlaget Udvikling

Udviklingshæmning og socialt netværk
Af Hans Christian Hansen.

I bogen giver forfatteren en indføring i, hvordan opfattelsen af udviklingshæmmedes sociale netværk har udviklet sig historisk. I den forbindelse illustreres blandt andet det frivillige arbejde med netværk som besøgs- og pakketanterne har udført. På baggrund af danske og internationale undersøgelser dokumenteres værdien og vigtigheden af, at udviklingshæmmede har socialt netværk, og der gives anvisninger på metoder og hjælpemidler, som pædagogisk personale og støttepersoner kan anvende, når de skal hjælpe og vejlede udviklingshæmmede med at udvikle og bevare socialt netværk.
Pris kr. 150 inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Mediepædagogik
Redaktion Lisbeth Bruus-Jensen.

Demokrati og ytringsfrihed - hæfte om arbejdet med mediepædagogik med udviklingshæmmede. Udgivet i samarbejde med Landsforeningen LEV.
Pris kr. 30 inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Fra rejseleder til stifinder
Af Peter Westergaard Sørensen.

At være rejseleder indebærer, at jeg udstikker målet for, hvor den anden skal hen. Jeg kender den rigtige vej samt alle seværdighederne undervejs.

At være stifinder indebærer derimod, at jeg får målet udstukket af den anden. Jeg peger på mulige veje at gå, og jeg accepterer, at målet forandrer sig undervejs. Seværdighederne finder vi sammen.

Stifinderen er den nye pædagogrolle. Stifinderen hænger sammen med de samfundsmæssige forandringer, der sker omkring os, og ikke mindst med den ånd, der hersker i Lov om social service fra 1998.

En inspirerende bog af Peter Westergaard Sørensen om pædagogens ændrede rolle fra rejseleder til stifinder.

112 sider. Pris kr. 200,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

De glemte
Nye perspektiver på udviklingshæmning og socialt netværk
Af Hans Christian Hansen.

I bogen, der er en opfølgning af forfatterens bog „Udviklingshæmning og socialt netværk“ bliver der kastet lys på fortidens og nutidens behandling af en overset og glemt gruppe af udviklingshæmmede. Det dokumenteres, at manglende socialt netværk ikke kun er et historisk fænomen. I dag lever hundredvis af udviklingshæmmede på amtslige botilbud uden nogen form for kontakt udefra.

Der bliver givet en række konkrete bud på, hvad vi kan og bør gøre for at afhjælpe situationen.

172 sider. Pris kr. 200,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Udviklingshæmmede i arbejde – mere end en dagdrøm
Af Lisbeth Bruus-Jensen og Henning Jahn.

Bogen der blandt andet sætter fokus på udviklingshæmmedes integration på arbejdsmarkedet. Forfatterne peger i bogen på nye veje, der kan udvide udviklingshæmmedes jobmuligheder på arbejdsmarkedet. Lisbeth Bruus-Jensen og Henning Jahn fremlægger en vidtfavnende og aktuel gennemgang af udviklingshæmmedes deltagelse i arbejdslivet.

Pris kr. 200,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Jeg er OK som jeg er
Af Peter Westergaard Sørensen

Udviklingshæmmede har været udsat for rigelige mængder af opdragelsesforsøg i deres opvækst og i mange tilfælde langt ind i deres voksenliv. Sådan introducerer Per Westergaard Sørensen temaet i hans bog "Jeg er OK som jeg er". Med udgangspunkt i praksis giver forfatteren herefter en bred gennemgang af emnet. Teorier og den praktiske virkelighed forbindes på en fremragende måde, og ikke mindst med stor respekt og solidaritet i forhold til mennesker med handicap.

Peter Westergaard Sørensen har tidligere udgivet bogen "Fra rejseleder til stifinder". Bogen henvender sig til alle faggrupper, der arbejder i handicapområdet, men også til pårørende, politikere, embedsmænd og andre der vil styrke deres viden og indsigt på dette område.

Pris kr. 200 inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Dansemusen
Af Lars Holmgaard Jørgensen

Stedet er Åndssvageforsorgens Center V i Hammer Bakker ved Vodskov i Vendsysseel. Bogen beskriver 1960' erne, hvor så mange forhold ændredes for den store gruppe af medborgere, som dengang bar betegnelsen "åndssvage", og som for størstedelens vedkommende var samlet på gigantinstitutioner, anstalter som den i Hammer Bakker. Vi følger en stor dreng, hvis far arbejder ved forsorgen, og vi følger en voksen åndssvag mand - i den turbulente tid, som 1960'erne var for både de åndssvage og for de mennesker, der arbejdede med dem - og for den lille by, hvis eksistens i høj grad var afhængig af anstalten i Bakkerne. Mange af de personer, der optræder i bogen, lever eller har levet i det virkelige liv - på den tid, der skildres i bogen. Bogen er skrevet som fiktion, og ikke alle begivenheder, som personerne i fortællingen drages ind i, er hændt. Bogens forfatter, Lars Holmgaard Jørgensen, er født i 1952 i Vodskov af forældre, der arbejdede på Statens Åndssvageforsorgs Center V i Vodskov.
Pris kr. 150,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

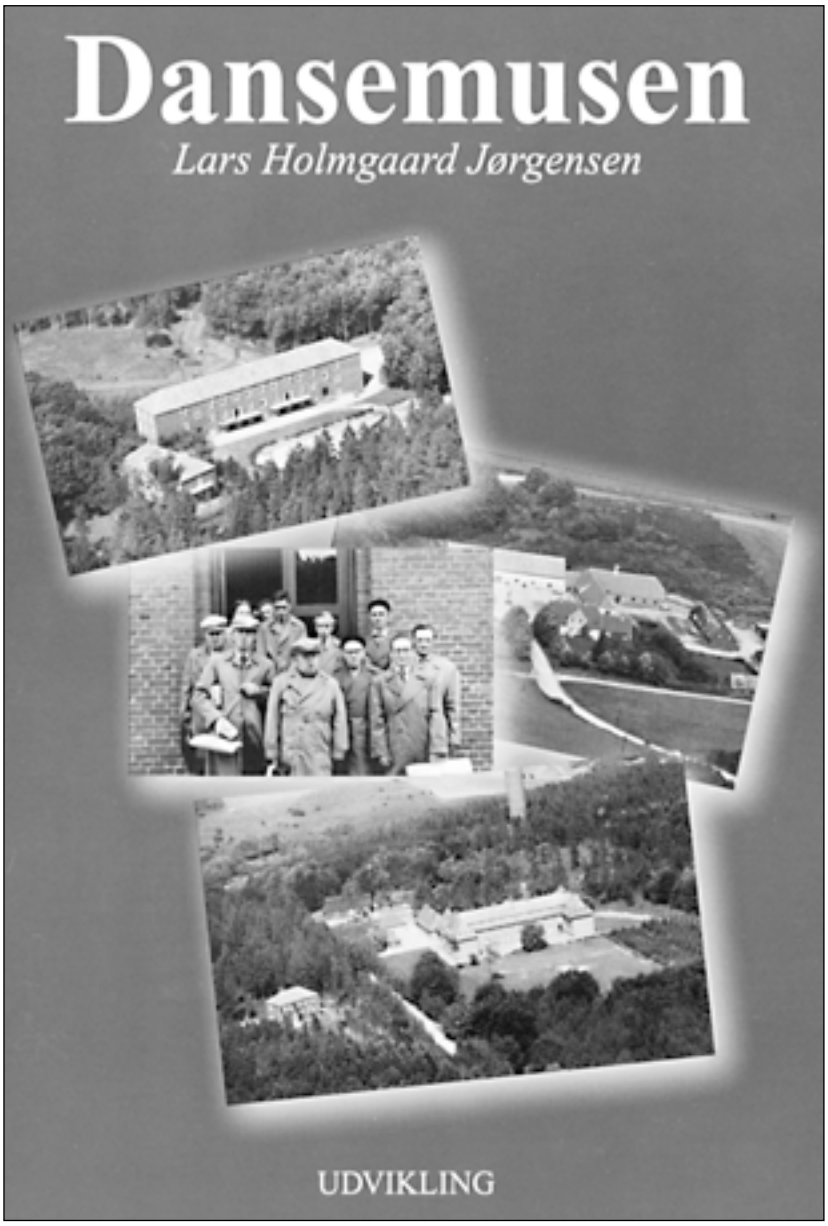

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Udviklingshæmning og brugerinddragelse - "det er mig, der bestemmer her…!!?"
Af Mona Burgdorf Herskind

I bogen kaster forfatteren Mona Burgdorf Herskind lys på betingelserne for brugerinddragelse og brugerindflydelse for mennesker der er udviklingshæmmede. Det er en gedigen, grundig og meget inspirerende bog, der også peger på udfordringerne i arbejdet for at realisere brugerinddragelse. I bogen giver Mona Burgdorf Herskind de udviklingshæmmede ordet. Ved hjælp af kvalitative interviews med udviklingshæmmede fremkommer herlige kritiske udsagn som "Der er hele tiden nogen der blander sig i vores forhold – vi må snart ingenting – de tror de skal dirigere det hele – de jager så'n med os – vi skal skrue ned for fjernsynet." Men brugerinddragelse afdækkes også gennem det professionelle personales øjne. På den måde giver bogen et nuanceret billede af hvordan det står til med brugerinddragelse hos mennesker der er udviklingshæmmede.

Mona Burgdorf Herskind er cand. scient. soc. fra Aalborg Universitet og områdeleder for ti forskellige dag- og døgntilbud for voksne udviklingshæmmede.

Pris kr. 280,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Udviklingshæmning, beskæftigelse og netværk
Af Lis Jessen

Hvad sker der med det sociale netværk, når man skifter job fra et beskyttet værksted til et job på det almindelige arbejdsmarked? Det belyser Lis Jessen i bogen "Udviklingshæmning, beskæftigelse og netværk". Ét af svarene lyder: *"Jeg kender mange flere. Alle ved, hvem jeg er og snakker med mig. Før var det kun dem fra værkstedet, man snakkede med og ikke andre."* En anden fortæller: *"Jeg har det bedst med, at de personer, jeg omgås, er på samme niveau, som mig."* Men hun fortæller også om en god ikke-handicappet kollega: *"Vi hilser på hinanden, når vi ser hinanden og skriver sammen på mobilen."* En række andre tankevækkende udsagn fremlægges i bogen. Udsagn fra mennesker der selv har oplevet forandringen. Bogen giver også et godt teoretisk og historisk indblik.

Lis Jessen er cand. mag. fra Århus Universitet og afdelingsleder på et beskæftigelsestilbud der støtter mennesker der er udviklingshæmmede på det ordinære arbejdsmarked.

Pris kr. 225,- inkl. moms + forsendelsesomkostninger.

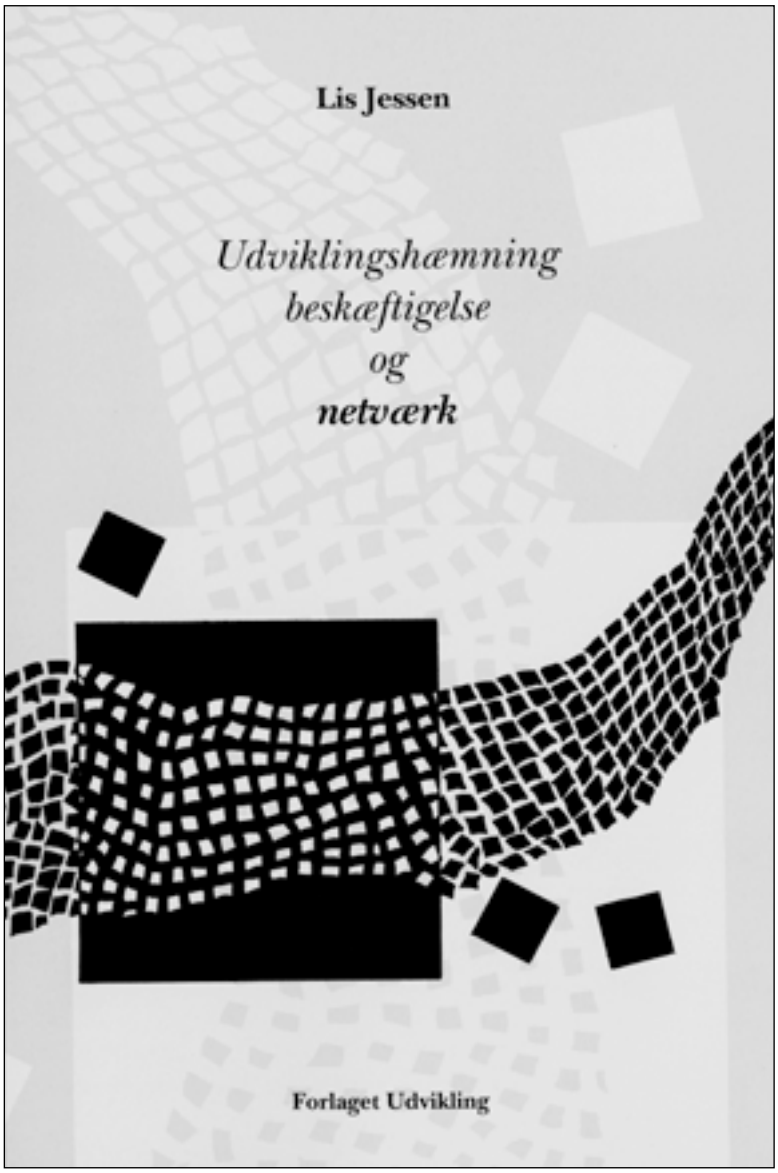

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Forlaget Udvikling

Med liv og Sjæl
Af Rita Møller Nielsen

"Med liv og sjæl" er historien om Rita Møller Nielsen og hendes arbejde for udviklingshæmmede.

I bogen skildrer hun i dagbogsform udviklingen fra 1961 til 2004 i arbejdet for udviklingshæmmede. Det er en konkret, nærværende og hjertevarm skildring af institutionslivet. I bogens indledning til læserne argumenterer forfatteren for åbenhed på dette område: "Jeg har valgt åbenheden. Det er der brug for på det her område. Det er ingen skam at være handicappet. Det er ikke noget, der skal gemmes væk og skjules."

I forordet til bogen skriver Helen Jørgensen "Med liv og sjæl" bør være lærebog på alle landets seminarier. Her får de studerende virkelig noget, der fortæller om fortid og nutid skrevet af en kvinde med hjertet på rette plads."

Rita Møller Nielsen blev uddannet som omsorgsassistent i 1964 og har siden 1969 været leder på forskellige institutioner på handicapområdet.

Pris kr. 225,- inkl. moms

Bøgerne kan bestilles på
Forlaget Udvikling, Ladegårdsgade 44-46, 5610 Assens.
Telefon 64 71 59 93, fax 64 71 59 92, e-mail: udvikling@nypost.dk

Husk Socialt Leder Forums årlige

MELLEMLEDERKONFERENCE
22.-23. oktober 2007
på Hotel Nyborg Strand

Konferencen henvender sig til mellemledere og konsulenter i regionalt kommunalt og privat regi, som arbejder med udviklingshæmmede.

Tilmeldingsfrist er 17. september 2007.

Læs mere og tilmeld dig på

Følg med på www.socialtlederforum.dk

VISO

TIL DIG, DER ER NOGET SÆRLIGT

Kig ind på hjemmesiden:
http://www.social.dk/Modernisering/VISO.html

VISO er en ny videns- og specialrådgivningsorganisation, der skal sikre, at borgere med handicap og svære sociale problemer får den bedst mulige hjælp og støtte. VISOs opgave er at yde specialrådgivning til både kommuner, borgere og kommunale, regionale og private tilbud i de mest komplicerede og specialiserede enkeltsager. Og kommuner kan desuden få hjælp til udredning af deres borgere, når det handler om de få mest specialiserede og komplicerede enkeltsager.

Videnscentre under VISO:
Videnscenter for Autisme
Videnscenter for Bevægelseshandicap
Videnscenter for Døvblevne, Døve og Hørehæmmede
Videnscenter for Døvblindblevne
Videnscenter for Døvblindfødte
Videnscenter om Epilepsi
Videnscenter for Hjerneskade
Dansk Videnscenter for Ordblindhed
Dansk Videnscenter for Stamen
Videnscenter for Synshandicap
VIKOM
Hjælpemiddelinstituttet
Center for Små Handicapgrupper
Videnscenter for Socialpsykiatri

Tilbudsportalen

Kig ind på Tilbudsportalens hjemmeside på: http://www.tilbudsportalen.dk

Formålet med Tilbudsportalen er at styrke grundlaget for valg af konkrete tilbud til den enkelte borger indenfor områderne udsatte børn og unge, handicappede og socialt udsatte.

I Tilbudsportalen kan du søge og sammenligne de tilbud som er omfattet. Du kan søge på geografi, målgrupper, tilbudstyper, ydelser eller fritekst.

Du kan enten søge på enkelte kategorier eller en kombination af kategorier fx indenfor en region, en bestemt tilbudstype, til en bestemt målgruppe eller/og en bestemt ydelse.

Du kan efterfølgende sammenligne de relevante tilbud og vælge hvilke oplysninger du vil sammenligne på.

Det er Styrelsen for Specialrådgivning og Social Service der administrerer Tilbudsportalen jf. § 14 i Lov om Social Service

Afsender:
Udvikling
Sekretariatet
Ladegårdsgade 44-46
5610 Assens

B

POST
PP DANMARK

Skriv en artikel til UDVIKLING

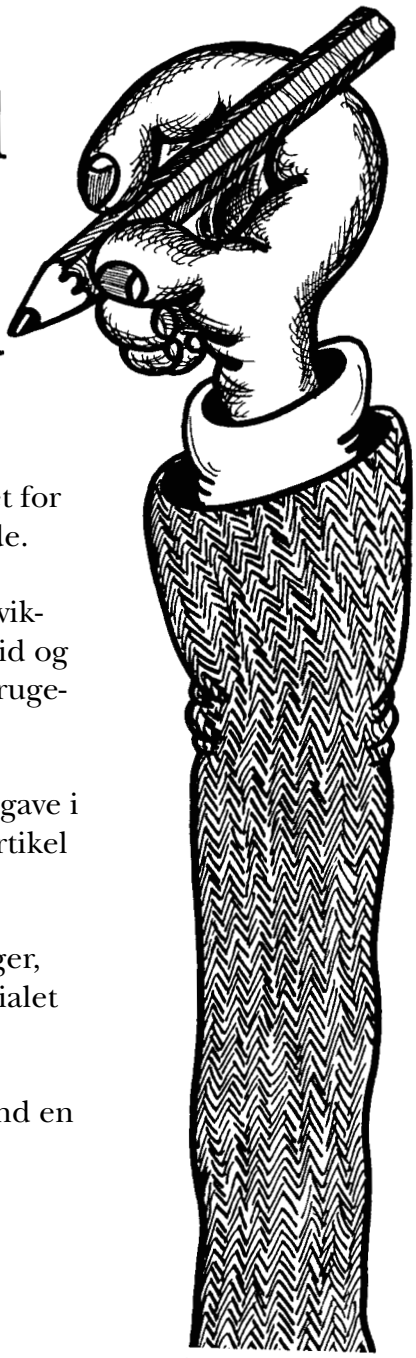

Illustration: Jørgen Møballe

Udvikling modtager gerne artikler om arbejdet for og med mennesker, der er udviklingshæmmede.

Udvikling er interesseret i artikler om boligudvikling, dagtilbud, undervisning, uddannelse, fritid og som noget helt naturligt noget om, hvordan brugerene ser på tingene.

Har du lavet et spændende projekt eller en opgave i forbindelse med din uddannelse, så send en artikel om det til Udvikling.

Udviklingshæmmede der har lavet digtsamlinger, postkort eller lignende kan få formidlet materialet gennem Udvikling.

Grib pennen og brug fotografiapparatet og send en artikel til Tidsskriftet Udvikling.

Redaktionen